

Zarja izhaja vsak dan razen nedelje in praznikov ob polu enajstih dopoldne. — Naročnina z dostavljanjem na dom ali po pošti K 1.50. Posamezna številka 6 v. Letna naročnina K 18.—, polletna K 9.—, četrtletna K 4.50. — Za inozemstvo K 30.—. — Naslov: Upravništvo „Zarje“ v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 6, II. nadstr. Uradne ure za stranke od 11.—12. dopoldan in od 6.—7. zvečer.

ZARJA

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo v Ljubljani sprejema vse uredniške rokopise, ki jih ne vrača. — Upravništvo sprejema naročnino in inserate. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Cena inseratom: Enostopna petstvestica 20 vin., pogojeni prostor 25 vin., poslana in razglasi 30 vin. — Naslov: Uredništvo „Zarje“ v Ljubljani, Šelenburgova ul. 6, II., uradne ure za stranke od 9.—12. dop. in od 1/26.—1/27. zv. — Reklamacije poštnine proste.

Štev. 46.

V Ljubljani, v soboto dne 29. julija 1911.

Leto I.

Delavski post.

II.

V zadnjem članku smo pokazali, kako nerodno se klerikalci po svojem časopisu in na svojih shodih vojskujejo zoper argentinsko meso in kako jalov je njihov očitek, da je za nič in da ga ljudje ne marajo. Zakaj če bi bilo argentinsko meso res tako za nič in če bi ga ljudje res ne marali, potem bi se ga ne povzile take ogromne množine — ne le pri nas, temveč tudi v deželah, kjer imajo rafiniranejši žolodec in — polnejše mošnje. In če bi ga ljudje ne marali, bi ga tudi ne kupovali, in nobene škode ne bi delal bogatim veleposestnikom, ki se debele od hujšanja ljudskih množic. In potem bi bil aboten ves tisti krik in vik, ki ga po naročilu in navodilu veleagrarne gospode zaganjajo naši klerikalci zoper argentinsko meso.

Toda do izvirka klerikalne hinavščine v mesnem vprašanju nas vodi še druga pot: tudi neodkritost in neiskrenost drugega argumenta, s katerim mahajo po argentinskem mesu, je prozorna kakor zrak.

Klerikalci pravijo, da argentinsko meso ni nič cenejše, da ne more cen potlačiti in da jih celo vzdiguje. Ampak kakor je pri tepežu treba enega, ki tepe, in drugega, ki je tepen, prav tako je pri klerikalnem pripovedovanju treba poleg pripovedovalca še človeka, ki si da s klerikalnimi pravljicami zamazati oči. Človeka tako poslušnih oči in tako pokornih ušes pa bo težko stakniti! Kar pomislimo! Če bi argentinsko meso res ne bilo nič cenejše in če bi ne delalo škode dragoletnim cenam agrarnih oderuhov, kdo bi razumel divjo gonjo, ki jo že mesece in mesece uganjajo zoper zaklane in ohlajene argentinske voliče?

Sedaj pa postavimo klerikalno trditev, da argentinsko meso ni nič cenejše, tik trdih realnih dejstev, konfrontirajmo to jecljajočo opravičevanje protiljudskega izdajstva z dejanskimi razmerami! Pri nas v Avstriji, kjer so agrarci in klerikalci naložili 30 vinarjev carine na vsak kilogram inozemskega mesa, je vžleč ogromni carini argentinsko meso vseeno še za okroglih 50 vinarjev pri kilogramu cenejše kot domače. 50 vinarjev pri kilogramu je seveda za to gospodo, ki se bolje spozna na tisočake, bagatelica, ki ni imena vredna. Ampak delavstvo, ki mora v trdem, potnem delu prislužiti vinar za vinarjem, zna ceniti to diferenco, v kateri je obsežen lep kos težkega dela. Tekom dobrega pol leta je došlo v našo državo okroglo 4 milijone kilogramov argentinskega mesa. Avstrijsko prebivalstvo si je v tem času prihranilo okroglo dva milijona kron, ki bi bile sicer zdrknile v globoko malho agrarnih odrtnikov. In glejte, gospoda, ki nima čuta za 50 drobnih vinarčkov, zatuli, ko gre za težke

milijone! Klerikalno zabavljanje argentinskemu mesu nam postane koj razumljivo, če prestejemo, da je argentinsko meso, kar se ga je v tem kratkem času pri nas pojedlo, za dva milijona cenejše kot enaka množina domačega mesa!

Ampak ogromno večja vsota denarja bi ostajala v ljudskih žepih, če bi argentinsko meso redno in v neomejeni množini prihajalo v deželo, če ne bi bilo na razpolago le majhnemu številcu mest, če bi bilo dostopno vsemu avstrijskemu prebivalstvu.

Reden uvoz pa bi ne osvobodil le prebivalstva od neusmiljenega agrarnega odiranja, temveč bi pritisnil tudi na domače cene in prisilil to gospodo, da bi postala s svojimi cenami krotka in ponižna. Strah, da usahne živi vir nekršanskega odiranja, narekuje klerikalcem srdito gonjo zoper uvoz argentinskega mesa!

Pa stopimo za trenotek še na Angleško, kjer ne poznajo agrarnega in klerikalnega blagoslova! V Londonu se je prodajalo argentinsko meso poslednje dni po — 60 vinarjev kilogram. Tudi pri nas bi bila taka cena mogoča: zlomiti bi treba klerikalni jarem in razdejati agrarno oblast v državi, ki sta potegnili okolo nas železen carinski obroč in ki hočeta izpostiti delavsko ljudstvo, samo da jim ostane v žepu oderuški profit.

Uvoz argentinskega mesa je delavstvu le prva postaja na njegovi križevi poti, boj za argentinsko meso le prva bitka v boju za razmere, ko se bo delavec vsak dan lahko do sitega najedel!

Veseljak grof Khuen.

Zagreb, 27. julija.

Ko je grof Khuen Hedervary prvič prišel v Zagreb na „staroslavnu stolicev hrvatskih banova“, je čudovito hitro napravil „red“ v deželi, ki je bila še malo prej od enega konca do drugega krvavo bojišče. Ustvaril si je v saboru, kjer je bilo madjarstvo že skoraj popolnoma iztrebljeno, „impozantno“ madjarsko večino. Zbiral se je okoli njega krog prijateljev in oboževalcev, ki je neprenehoma naraščal. In čim bolj je opozicija trdila, da bo njegovega banovanja kmalu konec, tem trdnejše je postajalo njegovo stališče.

Marsikdo se je že ukvarjal z vprašanjem, kako je bilo to mogoče. Sovražili so Khuena kot tujca, češ da je Madjar; sam je vedno pravil, da je „Slavonec“. Tiran je bil brez primere in bil je čas, ko je ves Zagreb mi-lil, da se zdajdaj zanesejo na Hrvaško metode ruskega terorizma. Kako je bil torej mogoč Khuenov čudoviti uspeh? Korupcija je seveda storila mnogo, vladni terorizem je pomagal.

Ali to vendar ni bilo dovolj razlage. Več kakor dva milijona ljudi se vendar ne more kar čez noč korumpirati in spremeniti v same strahopetneže. Zakaj se pa Rauchu ni posrečilo, kar se je Khuenu, zakaj se ne posreči Tomašiću? Ali je res Khuen Hedervary tak ženialen dižavnik.

Ne more se oporekati, da je slavonki grof res iz drugačnega testa kakor vsi Rauchi, Pejačevići in Tomašići. Brutalen zna biti brez obzira, poleg pa zvit kakor kača. In težko se kaj zgodi, kar bi ga zmedlo. Če je človek še tako sovražil njegovo barbarsko, paševsko politiko, je vendar imel v saboru uprav estetičen užitek, videč ga mirnega kakor soho sredi najbolj razdirjanega opozicionalnega viharja. Njegova ironija in njegov sarkazem sta dražila nasprotnike večasih bolj, kakor njegova dejanja. Gotovo je del njegovih uspehov, ki se ne dajo razlagati z enim samim pogojem, nekoliko pripisati prav temu dejstvu, da je imel samega sebe vedno v oblasti.

Ali še nekaj mu je pri Hrvatih pomagalo. Mala notica, ki prihaja iz Budimpešte, obuja raznovrstne spomine.

V ogrskem državnem zboru imajo zagriženo obstrukcijo proti brambnim predlogam. „Državna potreba“ je to in za vsako ogrsko in avstrijsko vladno so taka vprašanja najglavnejša in najvažnejša. Khuen Hedervary nima danes niti pojma, kdaj in kako bo spravil te predloge pod streho, pa se je odpeljal kralju poročat, da so brambni zakoni sprejeti. Marsikateri minister ne bi mogel spati v takem položaju. Ali — Khuen Hedervary se zabava. On je bil od nekdaj prijatelj „intimnih zabav“, kjer ni treba neprenehoma paziti na pravila etikete. V Zagrebu so bili taki sestanki večinoma v bauski palači ali pa pri kakšnem zapnem prijatelju. Budimpešta pa je že „velemesto“ in šega so tam svobodnejše. Kdor je šel pred kratkim ob prvem svitu mimo kavarn „Palermo“, je tam v krogu kakšnih 40 poslancev „munkaške stranke“, seveda samih odličnjakov, lahko opazil njega ekselenco gospoda ministrskega predsednika. Družba je bila izvrstno razpoložena, šampanjec je teklen potokoma in cigani so igrali. Kjer se toči šampanjec, tam so nebesa; kjer igrajo madjarski cigani, tam so devetkrat nebesa. Tudi Khuen Hedervary se je kmalu tako počutil, kakor je prav na takem prostoru. Šef kabineta si je dal od ciganov zaigrati svojo — tačas najljubšo pesem: „Tri cekine . . . reci, da me ljubiš . . .“ Ognjevit igra ga je dvigala in dvigala, pa je zapel prilepi tekst. Gospodje poslanci, večinoma grofi, baroni, so po zasluzi aplavdirali, kajti Khuen Hedervary ima še zmiraj prijeten glas. Tretja jutranja ura je minila, ko se je zabava končala.

Ali prišel je epileg. Par dni pozneje je

dobil kavarnar vabilo na policijo in tukaj so mu povedali, da ima zaradi motenja nočnega miru plačati 50 kron. Mož se ni in ni mogel spomniti, da bi bil kdaj motil nočni mir, ker ni nikakršen razgrajac. Tedaj ga je policija opomnila, da so cigani pri njem igrali do 3. jutraj.

Kavarnar je debelo pogledal. To je že bilo res. Ali policija ne more zahtevati, da bi pokazal vrata ministrskemu predsedniku, kadar zahteva, da naj mu igrajo cigani. Tega policija tudi ni zahtevala, toda policija je oblast, kavarnar je odgovoren in kazni je kazni. Če jo bo res moral plačati, je seveda drugo vprašanje.

To pa je tisto, kar tudi deloma pojasnjuje Khuenov uspehe na Hrvaškem. Khuen je veseljak, Hrvatje pa ljubijo veselje, vsaj tisti, ki imajo doslej besedo v naši politiki. Rujno vince, napitnice, pa še ciganska banda — što bi srce više?! Zato pa tudi čemerni Tomašić nikoli ne bo dosegel svojega „duke“ in „maestra“.

Poslajte naročnino, če je še niste!

NOVICE!

* **Sd. Schamefer** je bil [pri zadnjih državnozborskih volitvah izvoljen za poslanca v dveh dunajskih volilnih okrajih. Sedaj je naznanil predsedstvu poslanske zbornice, da obdrži svoj mandat za volilni okraj Leopoldstadt II. Mandat volilnega okraja Ottakring je odložil in bodo razpisane nove nove volitve.

* **O nesreči na železnici v Podsedu** nam poročajo: V sredo zvečer se je zgodila v Podsedu velika nesreča na progi Zidani most—Zagreb. Pri čuvajnici štev. 47 gre glavna cesta čez progo. Okrog 11. zvečer se je pripeljal težko obložen voz zagrebske pivarne in ker je bila pregraja odprta, je hotel čez tir. Tisti trenotek pa je prisopihal vlak štev. 505, ki vozi iz Zidanega mostu v Zagreb. Voz ni mogel naza, vlak se ni mogel ustaviti in nesreča je bila gotova. Učinek je bil strašen. Vlak je vrgel voz s tira, voznik Josip Pintarić in hlapec Josip Škornjak pa sta zletela v velikem krogu na progo. Pintarić je bil takoj mrtev, Škornjak pa so morali težko poškodovanega odpeljati v bolnišnico. Enemu konju se ni zgodilo nič, drugi pa je takoj poginil. Delavci iz cementne tovarne so takoj prihiteli na pomoč, ali veliko se ni dalo pomagati. Kriv bo seveda čuvaj, ki je pustil pregrajo odprto. Ali v resnici je krivda vse drugod. Službo je imel neki delavec, ki je bolj kmet kakor železničar in je ob sedanjih nezgodah vročini ves dan delal na progi. Po noči pa naj bi tak izmučen človek še opravljal

MAKSIM GORKIJ:

Mati.

Socialen roman v dveh delih.

Po tovarni in predmestju so frčali letaki, razlagajoči pomen tega praznika, in celo od propagande nedotaknjena mladina je govorila: — To pa moramo!

Vjesovščikov se je mrko smehljaj in vzklikal:

— Čas je! Kaj bi igrali slepe miši!

Fjodja Mjazin se je zelo veselil. Močno je shujšal in s svojimi nervoznimi kretnjami in besedami je bil podoben škrlancu v kletki. Vseposod ga je spremljal tibi in za svoja leta preresei Jakop Somov ki je delal sedaj v mestu. Samojlov, ki je v ječi še bolj pordel, Vasilij Gusev, Bukov, Dragunov in še nekateri drugi so dokazovali potrebo za oborožen nastop, a Pavel, Andrej, Somov in drugi so se prerekali z njimi.

Od časa do časa se je pokazal Jegor, ves izmučen, potan ter sopeč, in se šalil:

— Delo za preobrazbo sedanjega reda je — velika stvar, ampak za pospešitev si moram kupiti nove čevlje! — je dejal kažoč na svoje razcapane in premočene čizme. — Moje galoše so tudi neozdravljivo raztrgane, in vsak dan si premočim noge. Prej nečem v zemljo, dokler se javno in odkrito ne odpovemo staremu svetu; zato odklanjam predlog sodruga Samojlova o oboroženi demonstraciji in predlagam, da me oborožite s čvrstimi čevlji,

ker sem globoko uverjen, da je to za zmago socializma koristnejše kot najhujše klanje! . . .

Z enako šegavimi besedami je pripovedoval delavcem zgodbe, kako se je narod v drugih deželah trudil olajšati svoje življenje. Mati je rada poslušala njegove besede in so nanjo napravljale čuden vtis. Najhujši sovražniki ljudstva, ki so ga najsilnejše in najpogostejše varali, so bili majhni in lakomni, brezvestni in prekanjeni človečki, okroglih trebuškov in rdečih lic. Če jim je življenje pod carsko oblastjo postajalo težko, so spuntali ljudstvo zoper carsko oblast, a ko se je ljudstvo vzdignilo in iztrgalo oblast kraljem iz rok, so ti človečki z zvijačo pograbilili oblast v svoje roke in pognali ljudstvo v njegove bajte, če pa se je bojevalo z njimi — so klali ljudi po stotinah in tisočinah.

Nekoč je zbrala svoje misli in mu načrtala sliko življenja, zasnovano po njegovih besedah; v zadregi se je zasmejala in vprašala:

— Ali je vse tako, Jegor Ivanovič?

Zahotela se je, obračal oči, zasopel in si otiral prsi z rokami.

— Vse je tako tak! Za roge ste pograbilli zgodovinskega bika . . . Na tej zamazani podlagi je nekaj okrasov, t. j. našivov, ki pa stvari prav nič ne izpreminjajo. V resnici so ti tolstotrebniški glavni krivci in najstrupenejši mrčes, ki žre ljudstvo. Francozi jim čisto primerno pravijo: buržoa. Le zapomnite si, ljuba tetka, buržoa. Žro nas in izsesavajo . . .

— Bogatini, kaj ne? — je vprašala mati.

— Tako je! To je njih nesreča. Vidite,

če pomešate otroku med jed nekaj bakra, ustavite rast njegovih kosti, in vse svoje žive dni ostane pritlikavec; in če trujete človeka zmladega z zlatom, ostane duša njegova pritlikava, slabotna in siva, kakor žoga za pet kopejk . . .

Enkrat je dejal Pavel Jegorju:

— Veš, Andrej, najbolj se še šaljijo ljudje, ki jih srce boli . . .

Malorus je molčal in mežikajoč z očmi je čez nekaj časa odgovoril:

— To ne bo tako! Če bi imel prav, vsa Rusija bi umirala od smeha . . .

In pojavila se je Nataša, tudi ona je sedela v ječi, v nekem drugem mestu, a to ji ni nič škodovalo. Mati je opazila, da je Malorus v njeni družbi postal veselejši, vseprek se je šalil in dražil tovariše s svojo mehko zlobnostjo. A kedar je odšla, je začel živžgati svoje neskončne napeve, hodil po izbi semintja in otožno šaral z nogami po tleh.

Pogosto je prihajala tudi Saša, zmerom čemerna in še rezkejša in še bolj robata kot prej.

Ko jo je Pavel nekoč spremil do veže, ne da bi zaprl duri za seboj, je mati čula uren pomenek:

— Ali bodete vi nosili prapor? — je tiho vprašala dekle.

— Jaz.

— Gotovo?

— Seveda! To je moja pravica.

— Ali hočete spet v ječo?

Pavel je molčal.

— Ali ne morete . . . je začela in obstala.

— Kaj? — je vprašal Pavel.

— Odstopiti drugemu . . .

— Ne! — je glasno odgovoril.

— Pomislite . . . vi ste najpovplivnejši . . . radi vas imajo . . . vi in Nahodka sta prva tukaj . . . kaj vse moreta koristiti, če sta na svobodi . . . pomislite! A za to vas pošljejo . . . daleč . . . za dolgo!

Materi se je zdelo, da zvenita v glasu dekleta znani čustvi — strah in bridkost. In Sašine besede so ji padale kakor ledene kaplje v srce.

— Ne, odločil sem se! — je dejal Pavel, — Od tega ne odstopim za nič!

— Tudi če vas jaz prosim . . . če jaz . . . Pavel jo je bistro in zelo strogo zavrnil:

— Tako ne smete govoriti . . . kaj hočete? Tako ne smete!

— Človek sem! — je tiho dejala.

— Poštena ste! — je tiho odgovoril Pavel, z glasom, kakor da bi lovila sapo. — Dragi ste mi . . . da! In zato . . . zato ne smete tako govoriti . . .

— Zbogom! — je dejala dekle.

Po ropotu njih peta je mati ugenila, da je urno odšla, zbežala. Pavel je odšel z njo na dvorišče.

Težek strah je davil materini prsi. Razumela ni, o čem sta govorila, a čutila je, da jo čaka novo, veliko gorje. Njene misli so se ustavile ob vprašanju:

(Dalja.)

težko in naporno službo čuvaja, za 1 K 80 v na dan! Kako naj si tako zbit človek ukazuje, da ne sme zadremati? Da to ni mogoče, bi morali razumeti izkoriščevalci zaradi katerih se bo moral pokoriti ubogi delavec.

*** Papež se razburja radi zadnjih volitev.** Vest o sijajnih zmagah rdeče internacionale pri zadnjih volitvah na Dunaju je razvnela življenje „svetega očeta“. Berliner Tagblatt poroča, da namerava papež v obliki pisma na dunajskega nadškofa strogo pokarati krščansko-socialno stranko, ker je s svojo mladostjo in neudobnostjo omogočila zmago sovražnikov svete cerkve. Še nemilost papeževa bo zadela razne Gessmanne in Weisskirchnerje!

*** Financiarjem izpred nosu.** Zadnjo soboto je zagrebška financa dobila ovadbo, da se z večernim vlakom iz Broda vtihtapi v Zagreb velika množina bosanskega tobaka. Seveda so potnike na zagrebškem kolodvoru z vso skrbjo sprejeli in preiskavali številni financarji. Mimo teh sta prišla tudi kmet in kmetica s trškima košarama, naloženima s sadjem tako zvrhano, da bi kmalu po tleh padalo, in sicer je imel eden hruške, drugi pa breskve. Financarji so ju pustili pri miru; toda ko so kmalu nato videli, da si je kmečka dvojica najela fajakera in se hitro odpeljala, se jim je začelo svitati, tembolj ker preiskava potnikov ni imela nobenega uspeha. Zasledovali so stvar in dogajali, da sta jim kmet in kmetica pod breskvami in hruškami res pred nosom odnesla lep tovor tobaka — kam, pa le niso zvedeli. Zagrebški kadilci pa se financarji škodljivo smejejo.

*** Nemški cesar Viljem II. tožen.** V Budimpešti vzbuja splošno pozornost tožba, ki jo je vložil pri deželni sodišču neki Brosche proti nemškemu cesarju Viljemu II. Brosche je bil popreje član orkestra na kraljevem gledališču v Hannoveru ter je moral pozneje vsled bolezni izstopiti. V tožbi zahteva od cesarja kot privatne osebe pokojnino, češ, da ga je sprejel v gledališko službo, ki je njegovo zasebno podjetje. Brosche je s svojo zahtevo proti tej kronani glavi že pogorel pri nemških inštancah in je tudi malo upanja, da mu pomorejo ogrski sodniki do pravice.

*** Nova palača za durno.** Upravni odbor ruske durne je pri večkratnih popravkih spoznal, da je tavriska palača, ki služi zdaj durni za zbornico, že popolnoma nerabna, pa hoče predlagati, da se zgradi novo poslopje za durno.

*** Magistratni uradnik umoril ženo.** V Berlinu so zaprli 42 let starega magistratnega uradnika, Otona Sternböcka, ker je bil na sumu, da je umoril svojo ženo. V zaporu je priznal zločin.

*** Smrt na drevesu.** V nemščini se pravi „priti na zeleno vejo“, če se kaj doseže, zlasti če si človek zagotovi obstanek. V stendalskih šumah so te dni našli približno petdesetletnega človeka, obešenega na drevesu. V žepu je imel listek z besedami: „Končno prihajam na zeleno vejo. Pokopajte me, kjer me hočete. Brezdomovinec“. . . Kdo ve, kakšna tragedija se je tu končala. In kdo bi jih vse seštel.

*** Princessa Chimay zopet ločena.** Pariško civilno sodišče je dovolilo ločitev Klare Wards, bivše princeze Chimay, od njenega moža, nekdanjega sprevednika vegrunske železnice, Ricciardi. Kakor znano, je bil njen prvi mož princ Chimay. Temu je ušla s ciganskim goslarjem Rigo Jancijem, njen tretji mož je bil Ricciardi. Ta zakon je vztrajal sedem let. Lani pa jo je zadnji mož zasabil s komornim slugom, pa je zahteval ločitev zakona, katero je sodišče zdaj dovolilo.

*** Honorarji angleškega časnikarja.** Na Angleškem imajo časnikarji, ki so kaj vredni, plače, ki daleč presegajo ministrske dohodke. Ali tudi najglasovitejši pisec uvodnih člankov se ne more kosati s Court Newsmanom. Ali njegovo pero se ne odlikuje s posebnimi pisateljskimi talenti. Poročila, ki jih piše, so suhoparna, da ne morejo biti bolj. Mož je dvorski poročevalec. Njegov predhodnik je pred leti odšel kot večkratni milijonar v pokoj. Po stari šegi je morala vsaka oseba, katera je bila v dvorskih poročilih imenovana, plačati poročevalcu sovren, to je 24 kron. Če je bil na dvoru ples, kjer je navadno 1200 gostov, je bil Court Newsman drugo jutro za 50.000 kron bogatejši. Povrh dobiva stalno plačo iz kraljeve blaginje, pa honorarje od listov, ki objavljajo njegova poročila. Sovrensko takso je kralj Edvard odpravil, namesto nje je vpeljal prostovoljen donesek, ki ga plačujejo dvorski gosti. Vendar presegajo dohodki tega reporterja še danes dohodke političnih urednikov „Timesa“ in drugih svetovnih listov.

Ljubljana in Kranjsko.

— Dunajski dopisnik „Slov. Naroda“ piše o taktiki Rybača in Gregorina ter o dvoumni izjavi pol. društva „Edinosti“ sledeče: „Tržaški Slovenci je ne morejo odobravati in vsak dan jih bo znova podučil, da sta oba poslanca prav v zadnjem trenutku še storila korak, ki ju je obvaroval največjih ponižanj. Od dne do dne se kaže bolj jasno, da ni „Hrv.-slov. k.“ ničesar drugega, kakor

velika klerikalna organizacija, ki si je vsled nadkriljujoče taktike svojega voditelja s pomočjo par neprevidejših poslancev neklerikalcev, konkretno s privezanjem „Narodnega kluba“, nadela krinko jugoslovanske, ali vsaj slovensko-hrvatske enote. Pred par dnevi se je vršil v Zagrebu shod, na katerem se je sklenila fuzija vesoljnega jugoslovanskega furtaštva; Frank, Stadler in dalmatinski „žlindraši“ so si podali tam k skupnemu delu roke. „Hrv.-slov. k.“ pa je pozdravil to družbo v imenu Jugoslovanstva, poslal ji za predsednika svojega člana Prodana. V boju za narodno stvar osiveli politiki, pošteni, katerim je že samo ime dr. Franka zopet spomin na mnoge žalostne dogodke narodnega boja, dr. Laginja, profesor Spinčić, profesor Mandić so temu zborovanju kumovali. Izročeni so na milost in nemilost dr. Sušteršiču.“ Zdi se nam, da se to precej razlikuje od nazorov, ki jih je izražalo ljubljansko uredništvo „S. N.“ po izstopu Tržačanov iz Sušteršičevega kluba. Zlasti se nam pa zdi, da se to veliko bolj približuje tistim nazorom, ki so bili razloženi v našem listu, ko se nismo dali premotiti po prisiljenem izstopu Rybača in Gregorina. Če nam liberalci ne verjamejo, da jih dična Tržačana danes desetkrat bolj sovražita kakor vso Sušteršičevo gardo, se bodo pa že še prepirali.

— V „Slavisches Tagblatt“ je objavil dalmatinski poslanec Tresić Pavišić članek o zgodovini Sušteršičevega „Hrvatsko-slovenskega kluba“, ki je naravnost uničevalen za Rybačovo neodkritostno politiko. Tresić piše med drugim:

„Že na našem prvem sestanku (v nedeljo, 16. t. m.) se je govorilo samo o enotnem klubu in dr. Rybača smo takoj spoznali v vlogi posredovalca med dr. Sušteršičem in nami (hrvaškimi in srbskimi neklerikalnimi Dalmatinci). Videli smo tudi, da se je dr. Rybač v vprašanju skupnega kluba že postavil na trdno stališče, katero smo mogli pojmovati le tako, da je naš tržaški tovariš poklican, samo naznaniti nam pogoje za naš vstop v skupni klub. Ti pogoji pa so bili izgotovljeni, ne da bi se bil kdo z nami sporazumel.“

Ali to še ni vse. Tresić pripoveduje, kako je prišlo, da je bila za predjesensko zasedanje združitve vseh jugoslovancev nemogoča, pa so Dalmatinci priporočili primorskim poslancem začasno le tako zvezo, da bi mogli tudi neklerikalni jugoslovanski poslanci dobiti mandate v odsekih. Tedaj pa so na svoje začudenje zvedeli, da so Primorci v tem oziru že dosegli sporazum s Sušteršičem. To je pač dovolj jasno. Vsa taktika Primorcev napram Dalmatincem in Ravniharju je bila zahrbtna, nelojalna, dr. Rybač pa je bil duševni oče te politike.

— S katoliškim „Slovenecem“ se sploh ne more polemizirati, ker so njegove metode tako nepoštenne, da bi bilo zanj edino primerno sredstvo, če bi šlo za živo bitje, pasji bič. Lump, ki obrne nasprotniku vsako besedo v ustih, je nesposoben za vsako stvarno polemiko, pa je tudi ne zasluži. Kdor čita „Zarja“ in „Slovenec“, se mora sam pripraviti, da vodi od škofa stokrat žegnani in na samega Boga se sklicujoči list boj proti „Zarji“ kakor navaden falot. Drugače seveda ne more. Zakaj če se hoče list, ki služi interesom aristokratov, prešernih škofov in vero izrabljajočih izkoriščevalcev delati „ljudstvu prijaznega“, tedaj si ne more pomagati z argumenti in s stvarnostjo, ampak samo s podlostjo. V tem pa ima „Slovenec“ že staro rutino, zakaj laz mu je potrebna kakor zrak za dihanje. Ne prihaja nam misel, da bi na tem polju konkurirali z mojstrom hinavšine. Ali tudi Sisifa se nam ne ljubi posnemati. Težko je dresirati leva, nezmiselnost je učiti volka, da ne sme klati ovac. Ravno tako je nezmiselnost voditi z listom „Slovenec“ kalibra stvaren boj. Le od časa do časa ga je treba položiti čez koleno, pa mu odšteti, kar gre nepoboljšljivemu pobalinu.

— Društvo za jamoslovje na Kranjskem si je ogledalo med 11. uro ekspedicijo dne 21. t. m. nad 3 km dolgo grof Falkenhaynov jamo pri Lazah (Planina) ter pripravilo vse za natančne geodetične zaznamke tega razširjenega jamskega labirinta. Ekspedicije so se udeležili društveni udje: Perko (Postojna), Hanke (Planina) in Lahner (Linc).

— Obup pognal dekleta v valove. K tej notici nam še poročajo: Truplo utopljenega dekleta so potegnili iz Save in dognali, da je bila samomorilka Frančiška Brodar, devetnajst let stara iz Selišč. Za natakarcio je služila v Rusovi gostilni na Marije Terezije cesti.

— Požar. Iz Starega trgu pri Ložu poročajo: Pred nekaj dnevi je okrog 6. zvečer izbruhnil v vasi Kozarišče ogenj, ki je uničil vozniku Mihi Baragi dva skednja polna krme, gospodarsko orodje ter več težkih vozov. Posestnici Tereziji Strle je pa popolnoma upepelil hišo in hlev s krmo in z gospodarskim orodjem vred. Pri Baragi znaša škoda okrog 8000 kron, zavarovan je bil pa le za 1200 K; Terezija Strle ima nad 8000 K škode, njena zavarovalnica pa znaša 2760 K. Da se je

ogonj omejil samo na gorenja poslopja, je v prvi vrsti zasluga požarne brambe v Starem trgu in pa žensk, ki so morale na pogorišče donasiti vode iz oddaljenih studencev, ker je vas Kozarišče zelo slabo preskrbljena z vodo.

— Kranjski avtomobilski klub. V sedanjih vročini se tudi ne more dirkati z avtomobili po cestah. Kranjski avtomobilski klub je nameraval prirediti dne 29. in 30. t. m. večje dirkanje z avtomobili, katero je pa sedaj klubov odbor odložil na nedoločen čas z ozirom na prehudo vročino.

— Ponočni napad. Posestnikov sin Jože Zakrajšek iz Podporice se je okoli polnoči vračal iz Št. Jurja domov. Blizu domače vasi ga je zahrbtno napadlo pet vaških fantov in s poleni tako preteple, da je obležal vsled mnogih poškodb na cesti. Prenesli so ga domov in sedaj toži tudi o notranjih prsnih bolečinah in hudem glavobolu.

— Nezgoda. Dne 24. t. m. je peljal hlapec Matija Mavec, ki služi pri posestniku Stularju na Jezerskem, voz lesa na kolodvor v Kranju. Voz je bil preobložen. Vsled tega niso mogli konji zmagovati strmega klauca pri Jelenovi gostilni in ker so tudi zavornice odrekle, je zdrčal voz nizdol z groznim ropotom proti Babičevi kovačnici. Konji so se močno potolkli.

— Nesreča pri kopanju. Dne 25. julija zvečer sta se kopali v Kolpi učiteljici Pepica Pišlerjeva in Nosanova iz Kužlja. Komaj sta prišli v vodo, ki je bila ravno globoka, se je Pišlerjeva, ki ni znala plavati, spustila malo preveč v vodo. Nosanova, ki je plavalka, pa za njo. Za nekaj hipov je opazila, da se Pišlerjeva že potaplja. Hotela ji je priskočiti na pomoč, a iz samega strahu rešila je komaj sama sebi življenj. Na klicanje na rešitev ni bila nobena pomoč pri rokah in nesrečno dekle je utonilo.

V vročem poletnem času ni boljše pijače, nego je kava, kateri je pridejana Kolinska kavna primes. Taka kava ima izvrsten okus, prijeten vonj in lepo barvo in je v tem oziru nobena druga ne prekaša, da, niti od daleč ne dosega. Naše gospodinje so se že vse oprijele Kolinske kavne primesi, ker so izprevidеле, da je ta kavna primes med vsemi kavnimi dodatki v resnici najboljša. Najboljša pa je Kolinska kavna primes zato, ker je napravljena iz najboljših in skrbno odbranih surovin in izdelana po načinu, ki se je v dolgotrajnih preizkušnjah obnesel kot najboljši. Našim gospodinjam Kolinsko kavno primes prav toplo priporočamo.

Elektrokineematograf „Ideal“ Franc Jožefova cesta št. 1. Hotel pri Maliču. Vsak torek, petek in soboto nov spored! Ob ugodnem vremenu bo poslednja večerna predstava ob 9. na velikem vrtu. Spored za soboto 29., nedeljo 30. in ponedeljek 31. julija. Polž. (Znanstveni naravni posnetek, prav poučen film). Billyja boli želodec. (Jako komično). Abrahama Lincolna velikodušnost. (Zanimiva ameriška drama). Helgoland. (Prekrasen naravni posnetek). Miss Harry „kačja deklica“. (Variete v barvah). Zenitovanje med klobasami. Dodatek k večernemu sporedu od 7. do 8 1/2 in od 8 1/2 do 10., ob ugodnem vremenu zadnja predstava na vrtu. **Divja noč.** Veleznimiva slika iz življenja v dveh delih, ki jo igrajo člani gledališča Revue v kodanju in ki nam nudi pogled v nočno žiljenje velikoga mesta. Predstavljanje traja pol ure.

Sanitetni svetnik dr. Kunze, Halle na S., sporoča: Ženskam, ki že leta trpe na težkem odvajanju, predpisujem zjutraj in zvečer vsakokrat kako četrt kozarca naravne Franc Jožef-ove grenčice, kar ima izvrsten uspeh in brez bolečin. Vsakokrat se pojavi zboljšanje teka, ki je v vseh slučajih še v zvezi s splošnim zboljšanjem počutnosti.

Jesenice.

— Ljudski shod na Jesenicah. V nedeljo, 30. t. m. se vrši na Savi „pri Jelenu“ popoldne ob 3. javen shod z dnevnim redom: 1. Sedanji politični položaj. 2. Stanovanjske razmere na Jesenicah in bratavska skladnica. O prvi točki dnevnega reda poroča sodrug A. Kristan iz Ljubljane, o stanovanjskem vprašanju in bratovski skladnici pa domači sodrug. Ker je zadeva, o kateri se bo razpravljalo, zelo važna, opozarjamo savsko in jeseniško delavstvo in delegate bratavske skladnice, da se shoda polnoštevilno udeležijo. Sklicatelj.

— Jeseniške volitve in klerikalci. Sedaj, ko so naši klerikalci do dobrega z agitacijo obdelali svoje backe za občinske volitve, sedaj ko so z dopustnimi in nedopustnimi sredstvi pobrali vsa pooblastila, in ko so se do dobrega domenili s tovarniško nemško-nacionalno kliko, sedaj se jim pa naenkrat mudi. Takoj hočejo imeti občinske volitve. Okrajno glavarstvo opozarjajo, da naj takoj zaukaže razpis volitev. Mi smo pa mnenja, da okrajno glavarstvo ne sme in ne bo poslušalo diktata jeseniških klerikalcev, temveč da bo upoštevalo tudi druge stranke, ki so z utemeljeno pritožbo protestirale zoper volilno delo gerenta Čebulja. Upamo, da bo ugodilo naši upravičeni zahtevi, da se vse volilno delo odvzame gerentu Čebulju in ovrže. Vse delo naj prevzame nepristranski komisar, ki naj pravilno sestavi nov

volilni imenik. S tem bo ogromni večini volilcev vstreženo.

— Jeseniški somišljeniki, kupujte naše delavsko glasilo, ki neustrašeno brani naše delavske interese in ki prinaša redno vesti iz Jesenic in Save. „Zarja“ se dobiva v trafikah na kolodvoru.

— Neznosna vročina je vladala tudi te dni na Jesenicah. V tovarniških oddelkih ni bilo obstati. Delavcem je pot kar curkoma lil z obraza. Toploter je kazal do 37 stopinj. — Za gospodo, ki se zabava in pohajkuje po letoviščih, vročina najbrž ne bo tako neznosna.

Tržič.

— Odbor tržiškega podpornega društva čevljarških pomočnikov je na komando čevljarškega mojstra Preturja vzel v zaščito čevljarškega mojstra Jos. Klobutarja. Ker smo v „Zarji“ obelodanili njegove teroristične mahinacije ob zadnjih državnoborskih volitvah, ki spadajo pod kazensko sankcijo zakona o volilni svobodi, je odpovedal imenovanemu društvu svojo — podporo. Junaki v tem odboru so koj zlezli pod klop. Ali niso s tem jasno pokazali, da bi za groš izdali ti klečeplazci svoje in svojih tovarišev pravice? Klobutar se sam — v svesti si svoje krivde — ne upa zagovarjati, zato pa tembolj besni njegov brat, češ kdo je raznesel poročilo o tajnem posvetovanju, ko so ugibali, kako bi izsledili tistega, ki je kritiziral njihovo ravnanje. Da si Tinče ne bo belil po nepotrebnem glave, povemo da se je baš njemu enkrat jezik preveč razvzpljal, ko je pregloboko v kozarec pogledal; pa Jožefarji, ki so mu svoj čas stavili za pogoj, da se odpove pijači, mu tega itak preveč ne zamerijo. — Tudi Klobutarjevi teti svetujemo, da lepo jezik za zobmi drži; ljubo bi ji gotovo ne bilo, če tudi mi katero rečemo. . .

— Tržiški cerkveni pevel se sramuje svojih somišljenikov, ki so jim ob priliki pojedine napravili s pretepom brezplačno zabavo. Zatajili so jih kot Judež Kristusa, češ saj niso naši, akoravno so dotični trije vedno imeli glavno besedo. Če bi se na naši priredbi kaj takega pripetilo, bi bili provzročitelji gotovo naši, pa če bi bil sam župnik. Radovedni pa smo, katerim socialnim demokratom so orožniki s puškinim kopitom rebra šteli? Njihovo kričanje že razumemo, ker vemo, da bi radi od sebe odvrgli pozornost. Saj ravno prekroji abstinence komaj čakajo, da je v Lomu kaka svatba, kjer ga potem sekajo toliko časa, da jim kdo luč ugasne — to se je namreč dogodilo nedavno tega g. kaplanu Goletu.

Idrija.

— Vojaške vaje v Idriji. 20. lovski bataljon, ki bo štel 320 mož, 28 častnikov in 16 konj pride 17. avgusta v Idrijo, kjer ostane tudi 18. avgusta, da praznuje cesarjev rojstni dan.

— Vojaški cestni ogled se vrši meseca avgusta v logaškem političnem okraju.

— Stavbeni ogled v Idriji so se vršili 22., 24. in 25. julija. Komisija, obstoječa iz župana s. I. Stravsca, svetovaleca s. Jazbarja ter občinskih odbornikov s. Velikojne, Uršica in gg. Klemena Penkota, Vitovša in Modrijana je pregledala vse kanale, vse vodovodne naprave ter obč. ceste ter vzela vse prošnje in pritožbe na znanje. Starešinstvo bo pretreslo vse te prošnje in pritožbe v svojih sejah ter odredilo vse potrebno z ozirom na proračun mestne uprave za l. 1911.

— Načrti za zidavo idrijske nove mestne klavnice so potrjeni od c. kr. okr. glavarstva v Logatecu. Kdaj se bo klavnica zidala, je seve vprašanje časa in denarja. Veljala bo okrog 150.000 kron. Dosedaj je v proračunu 16.000 kron, bilo je 20.000 — ali klerikalni rekurz pa je 4000 kron odbil. Kdaj bo 150.000 K skupaj —? Bo treba še nekaj rekurzov!

Današnji številki prilagamo poštne poloznice in prosimo vse cenjene naročnike in prijatelje, da takoj obnove naročnino.

Štajersko.

— Orožnik prestrelil človeka. Iz Brežic nam poročajo: Posestniku Travnikarju iz Malega vrha pri Brežicah je bilo pred tremi meseci prodano na javni dražbi vse posestvo in pohištvo. Ker ni bilo kupcev, je bilo prodano po mrtvi ceni. Travnikar pa ni hotel zapustiti svoje domačije, vsled česar je sodnija coločila, da ga siloma vržejo na cesto. Dne 25. t. m. sta prišla sodnijski sluga in orožnik v spremstvu občinskih mož na Travnikarjevo domovje in zahtevala, da se umakne novemu kupecu. Travnikar je izjavil: Glavo za glavo! Bajše obležim na licu mesta mrtev, kot da bi zapustil svoje domovje. Nato se je splazil na streho, odkoder je s samokresom streljal na neljube goste; vsled tega je orožnik oddal nanj tri strele: enega v prsi, drugega v pleča in tretjega v zgornjo plat noge. Potem so Travnikarja naložili na voz in odpeljali v bolnico v Brežice, kjer se bori s smrtjo. Vse ljudi, ki so videli v okrvavljeni rjuhe zavitega ranjenca je pretresla groza. — Dne 27. t. m. se je pripeljal v svrhu preiskave orožniški poročnik in se podal z orožnikom na lice mesta.

H. Suttner, Ljubljana

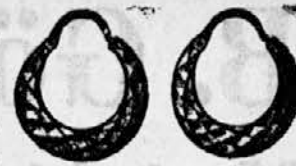
Mestni trg (nasproti rotovžu) in Sv. Petra c. 8.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

==== Pripravna birmanska darila. ====

Lastna tovarna ur v Švici. Tovarn. znamka IKO.

==== Ceniki zastoj in poštnine prosto. ====

Naročajte, ponudite, zahtevajte in pijte samo Tolstovrško slatino,

ki je edina slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kislava voda. Od vsakega zaboja plača podjetje v narodne namene in organizacije 20 v, kamor naročnik določi. Naslov: Tolstovrška slatina, pošta Guštanj, Koroško, kjer je tudi gostilna, letovišče in prenočišče. Svoji k svojim!

Trst.

— Neresnice se ne moreta otresti Rybaf in Gregorin niti tam, kjer ju živ krst in nobena potreba ne sili, da bi postavljala resnico na glavo. V svojem pismu volilec pravita, da se jima je posretilo pridobiti za idejo kooperacije "Hrvat-sko slovensko združeno". To je spet očitna farbarija. Pridobila sta Šusterskičovo "zajednico" edino za to, da ju je sprejela pod svojo komando, odtod do "kooperacije" je pa še daljava kakor od zemlje do zvezde Sirius. Kooperacija se pravi sodelovanje, skupno delovanje; v Hrvaško slovenskem klubu pa sta imela Rybaf in Gregorin enostavno ubogati, kar sklene večina; večino pa je imel Šusterskič, ne pa Rybaf in Gregorin. Če se bodo dali okoličanski in kraški volilci res na ta način farbat, tedaj bi bi morali njihovo navno res obžalovati.

Maščevanje. Kdor ni bil s tržaškimi slovenskimi narodnjaki še nikdar navskriž, ta ne more poznati njihove zlobnosti. Poreci jim, da se z njimi ne strinjaš, poagitiraj proti njim, poskusi izreči dvom o pameti najbolj zabitega narodnjaka, pa boš bojkotiran, zasramovan in zaničevan na vekov veke. Kaj so na primer naredili najboljši tržaški slovenski socialistični agitatorji? Vneti socialisti so, idealno navdušeni za veliko človečansko idejo in dosledni svojim idejam so za socialistično idejo agitirali in agitirajo. Kaj hočete bolj moralnega in lepšega, kot je dejstvo, če človek deluje dosledno po svojih načelih? Pa je zagrmelo v "Narodnem domu" in na mah so bili naši najdelavnejši sodrugi največji razbojniki celega sveta. Po cesti so narodnjaki za njimi pljuvali in na shodih niso bili varni. Zadoščalo je izreči ime Kopac, Jernejčič, Kermolj, Milost, Regent ali katerosibodi ime našega agitatorja, pa je zagrmelo: Vun z njim, dol z njim, po njem i. t. d. Vsak sodrug je bil izdajalec naroda. Socialistično časopisje je bojkotirano. Bojkotirano je vse, kar je socialističnega. Sedaj je prišla vrsta na "Jutro". Ni naša naloga, da bi za "Jutro" agitirali, ampak povedati je treba, da so nekatere tobakarne odrekale razprodajo "Jutra" na poziv iz narodnih krogov. Kdor ima pogum, povedati jasno svoje misli, takoj po njem. Vseeno je, kdor je. In nam se zdi tako čisto prav. Naj le vsa javnost izve, kakšni so tržaški narodnjaki.

Državni zbor.

Dunaj, 28. julija.

V današnji seji sta prala notranji in domobranski minister galsko upravo in brutalni nastop vojaštva v Drobobyezu. Sklicevala sta se na zelo dvomljive priče in izpovedi, ki stoji z izjavami verodostojnih očitnecev v očitnem nasprotju. Vendar sta oba ministra morala priznati, da velik del krivice na drohobiških dogodkih pada na politično oblast in na vojaštvo. Med govorom domobranskega ministra, ki se je zelo oblastno in predrzno obnašal, je prišlo do viharne priprave. Nemški nacionalci so kakor blazni poskakali ministrom izvajanjem, kar je vzbujalo na socialno demokratičnih in rusinskih klopeh veliko ogorčenje. Bančne predloge so bile sprejete neizpremenjene, kakor jih je predložila vlada.

Predsednik otvori sejo ob enajstih.

Bančna predloga sprejeta.

Po prečitjanju došlih vlog otvori poročevalec posl. Kuranda razpravo o bančni predlogi, v katero posežejo posl. Schraffl (kršč. soc.), Modraček (soc. dem.), Kolischer (polj. kolo) in finančni minister dr. Meyer. Slednji je razmotril demokratizacijo bančnega kredita; pečal se je predvsem tudi z zadružnim kreditom, ki ga je v najnovejšem času vpeljala avstro-ogrška banka. Nato so bile bančne predloge v drugem in tretjem branju sprejete.

Potem nadaljuje zbornica razpravo o drohobiških dogodkih.

Ministrske nespodobnosti.

Za rusinam soc. dem. Vitykom in posl. dr. Dnistrianskim govorita notranji minister grof Wickenburg in domobranski minister Georgi. Oba "konstatirata" da so dogodke zakrivali — ne uradniki in ne oborožena sila temveč "brezvestni agitatorji". Notranji minister izpove, da je bilo ubitih 26 oseb, 55 težko ranjenih. Vsekako so hibe in napačne tudi na strani oblastij, ki pa ne opravičujejo velikega razburjenja na dan volitev. Minister se izjavlja proti izvolitvi po-

sebn parlamentarne komisije in obeta državno pomoč za nedolžne žrtve.

Domobranski minister trdi, da je množica vojaštvo zasramovala in obmetavala s kamnom. Po "zaprisežnih izjavah" civilnih in vojaških oseb je počilo na balkonu bližje hiše več strelcev. Večina moštva, ki je bilo pripravljeno za streljanje, je mislila, da je preslišala komando in je začela streljati posamično, na kar je še drugo krdo začelo streljati brez povelja. Vsega vkup je bilo odanih 94 strelcev. Nadporočnik Hüttel je skočil pred streljoče vojake (?) in preprečil nadaljnje prelivanje krvi. Minister trdi, da je bilo vedenje vojaške asistence "vseskozi korektno" (!) izimši streljanje brez povoda, ki pa je v opisanih razmerah lahko umljivo. Vojno ministstvo je odredilo sodno preiskavo.

Posl. dr. Lieberman (soc. dem.) opisuje dogodke v Drobobyezu in stvarno z nad vsak dvom vzvišenim materialom v roki zavrača in pobija ministrske pripovedke. Svoj govor je končal z naslednjimi besedami: Zbornica se bo še pogosto pečala z galskimi razmerami. Če ostanejo človeška življenja, ki so padla v Drobobyezu, nemaščevana, potem je zbornica omaščevana in oskrnjena pred vsem kulturnim svetom. (Viharno odobravanje.)

Nato je bila razprava o drohobiških dogodkih sklenjena in za generalna govornika sta bila izvoljena soc. dem. Nemec in Seliger.

Ob 9. in 20 minut je zaključil predsednik sejo.

Prihodnja seja bo v soboto z naslednjim redom: 1. Draginja. 2. Ministrska obtožba.

Vlada v strahu.

Draginjski odsek je z 29 proti 15 glasovi sprejel predlog soc. demokrata Reumanna, ki pozivlje vlado, da dovoli v smislu avstro-ogrške nagodbe in živinozdravstvenih določb uvoz argentinskega mesa ne glede na ogrsko vlado. Vladi je ta sklep zelo neljub in bo v sobotni plenarni seji skušala izločiti pasus, ki se obrača proti oblastnosti ogrske vlade.

ZADNJE VESTI.

Mesno vprašanje.

Dunaj, 29. julija. Danes se prično v poljedeljskem ministstvu pogajanja avstrijske vlade z ogrsko zaradi nadaljnega uvoza argentinskega mesa. Ogrsko vlado zastopata državni tajnik Otlik in ministerialni svetnik dr. Lers, ki sta že včeraj zvečer dospela iz Budimpešte.

Velik požar na Dunaju.

Dunaj, 28. julija. Oganj na lesnem skladišču pri kolodvoru Severne železnice je izbruhnil ob pol 8. zvečer. Prva sta opazila železniška nočna čuvarja Franc Nussbauer in Janez Fasching. Pogorišče obsega dvesto četvornih metrov. Kako veličanska je bila nevarnost, se razvidi iz tega, da so okrog lesnega skladišča: Plinarna severne železnice, veliko lesno skladišče, nadalje skladišče petroleja, in premoga. Ravno čez pogorišče so napete brzozav. in telefon. žice Dunaj-Berlin ter je naveden močan električni tok Schuckertove tovarne. Vsak dotičaj z raztopljenimi žicami bi pomenil gotovo smrt. Gašenje je bilo zelo oteženo. Sedem hidrantov, izmed katerih jih je bilo pet še preveč oddaljenih, ni zadostovalo za ogromno pogorišče. Tudi je bil pritisk prešlab. Vzeli so torej ogromne lokomotive na pomoč in iz tenderjev so metale kipečo vodo v ogenj. O polnoči se je zdelo, da je požar lokaliziran, ker se veter obrnil. Ali to ni trajalo dolgo. Zapihal je zopet iz druge strani in ogenj se je vnovič širil. Šele ob zori je bilo napredovanje ognja res ustavljeno.

Požigalec, ki se je sam ovačil na policiji, je 34 letni Franc Sshotek iz Biale v Galiciji, kjer je prej imel restavracijo. Ko je tam propadel, je šel za skladiščnika v neko tovarno. S protekcijo ga je neki sedaj vpokojeni višji inšpektor spravil za pisarja k Severni železnici. Zaradi pijančenja in malomarnosti v službi so mu 7. t. m. odpovedali in dne 14. je zapustil službo. Zažgal je tako, da je zli četrt litra petroleja na les, pa zapalil. Odsel je brezbržno. Ko pa je uzrl plamen, ki je bil videti do neba, ga je pretresla groza, pa je zbežal na policijo, kjer so najprej mislili, da imajo blaznega pred seboj. Izročili so ga deželnemu sodišču. — Škoda, ki se ne tiče železnice, znaša več kakor milijon kron, ali z zavarovalnino je pokrita.

Dunaj, 28. julija. Požar je trajal da-

nes še cel dan, toda omejen na skladišče lesa. Začasno se ceni škoda na milijon kron in se računa, da je okrog 800 vagonov lesa zgorelo. Požarni brambci se je šele danes popoldne posrežilo ogenj popolnoma ugasiti. Pogorišče je dolgo 6500 m in široko 500 m. Pri gašenju je zadobilo 19 oseb več ali manj težke poškodbe.

Sanacija južne železnice.

Dunaj, 29. julija. Dne 31. julija se prično ustmena pogajanja med zastopniki vlade in južne železnice zaradi sanacijskega načrta južne železnice.

Razstava v Celovcu.

Celovec, 29. julija. Danes se otvori deželna rokodelska razstava. Sinoči se je pripeljal pokrovitelj te razstave nadvojvoda Karol Franc Ferdinand. Bil je slavnostno sprejet. Priredila se je tudi velika bakljada.

Obstrukcija na Ogrskem.

Budimpešta, 28. julija. Med vlogami so štiri nove prošnje za dopust. Predsednik izjavi, da da vse štiri prošnje na glasovanje, tudi ono poslanca Ostiffya, čeprav jo je pred nekaj dnevi umaknil. O tej predsednikovi izjavi se vname burna in živahna debata. Poslanec Justh se oglasi k besedi; na vladnih klopeh nastane med njegovim govorom velik krohot. Po dolgotrajnem poimenskem glasovanju zaradi dopustov predlaga predsednik, da se stavi na dnevni red jutrišnje seje glasovanje o dveh dopustih in nadaljevanje razprave o brambni predlogi. Predsednikov predlog je bil sprejet.

Kolera.

Trst, 28. julija. Ker je danes poteklo pet dni, odkar se je pojavil zadnji slučaj kolere, se uradno v zmislu določil mednarodne zdravstvene konvencije Trst smatra za kolero prosto mesto.

Split, 28. julija. V Gruziji je obolen neki topničar na kolero. V Boki kotorski so doslej zasledili osem slučajev kolere.

Skoplje, 28. julija. V severni Albaniji se močno razširja kolera, posebno v mestu Peči, kjer je doslej umrlo 30 oseb za kolero in se še vedno pojavljajo novi slučajji.

Smrt v Alpah.

Inomost, 29. julija. Dijaka Alberto Marasca iz Premonta, ki so ga pogrešali že od 20. oktobra l. l., so zdaj našli tik pod prehodom St. Giamo v Tešinu. Umrl je vsled mraza. — Iz Vispe so potegnili pariškega župnika Olive v valiških Alpah. Pogrešali so ga že tri tedne.

Češki delavec na Pruskem.

Berolin, 28. julija. Dne 1. septembra postane pravomočna prepoved, izdana od zunanjega ministrstva proti češkemu delavstvu na Pruskem. Po tej prepovedi je prepovedano bivanje na Pruskem vsem onim češkim delavcem, ki so se priselili med l. 1909 in 1910. Ti morajo zapustiti Prusijo do 20. decembra t. l.; vrniti se smejo šele 1. februarja 1912 ter smejo k večjemu eno leto bivati na Pruskem. Tukajšnje avstrijsko poslanstvo je doslej našlo 4000 čeških delavcev, ki bodo morali zapustiti Prusijo.

Bavarski regent Luitpold.

Monakovo, 28. julija. "Pfälzischer Kurier", ki je navadno dobro poučen o dvorskih dogodkih, pravi, da člani kraljevske obitelji v bližnji bodočnosti ne zapuste Monakovega, ker se je zdravje regenta princa Luitpolda zelo poslabšalo. Oficialno dementirajo to vest.

Konec mornariške stavke.

Amsterdam, 28. julija. Stavka lučnih delavcev je končana. Danes se je začelo zopet delo.

Glasgow, 28. julija. V tukajšnji luki je stavka mornarjev in delavcev definitivno končana.

Albanija.

Carigrad, 28. julija. Vlada misli, da se vrnejo Malisori domov, še preden poteče rok, ki jim ga je dovolila Turčija, t. j. pred 1. avgustom. Na noben način pa ne bo podaljšala roka.

Carigrad, 28. julija. "Jeni Gazeta" je poročala, da je Turčija pripravljena napraviti Malisorom nove koncesije. Vojno ministvo dementira to vest.

Carigrad, 28. julija. Včeraj so odšli zopet štiri ladje z vojnimi materialom v Albanijo.

K požaru v Carigradu.

Carigrad, 28. julija. Policija je dooznala, da je bil zadnji požar v trgovski četrt v Stambulu zločinsko delo. Zažgal je armenski tiskaruar. Bagdadlijan, ki je imel tiskarno zavarovano. — Na Faksinskem trgu v Peri so blizu vojašnice našli dve bombi. Policija sumi, da je to v zvezi z zadnjim požarom dasi pravi oficialna izjava, da jo nedeljski požar nastal vsled vročine.

Anglija in Maroko.

London, 28. julija. Časopisje komentira včerajšnji Asquithov govor na zelo različen način. Važnost se polaga zlasti na nekatere odstavke njegove izjave. Dejal je, da je "maročansko vprašanje" dospelo do točke, kjer bo "naraščajoči meri izzivalo težave, v zvezi s mirjenjem in skrbjo, če se najde rešitev. O vzrokih in dogodkih ne kaže sedaj preveč natančno govoriti, ker bi to v več kakor v enem krogu izzvalo vznemirjenje." To se pač nanaša na takozvano "konverzacijo" med francosko in nemško diplomacijo in angleški ministriški predsednik je hotel namigniti, da to pogajanje ne teče posebno gladko. Odstavek o kompenzacijah se ne more tolmačiti drugače, kakor da Anglija ne dovoli nobene odškodnine za Nemčijo v Maroku, kjer "vse mrgoli težav." V pogajanje zaradi odškodnin v kakšnem drugem kraju zapadne Afrike se Anglija ne misli vmešavati. Zelo jasne so bile Asquithove besede, da je "Anglija od vsega začetka izjavljala, da bi se morala aktivno udeležiti razmotrivanja o položaju, če se ne bi dosegel sporazum v omenjenem zmislu." "To bi bila — je dejal Asquith — naša pravica po algejski pogodbi, lahko bi bila naša obveznost v zmislu pogodbe s Francijo iz leta 1904., lahko bi bila naša dolžnost v obrambo direktno prizadevanj angleških interesov." — Besnoba Asquithove izjave je še povečana s tem, da jo je vodja opozicije Balfour ne le brez kritike vzel na znanje, ampak ji še dodal nekakšen komentar, katerega ni vlada nikakor ublažila. Balfour je naglašal: "Če so izven te zbornice opazovalci ali kritičarji (v Nemčiji!), ki mislijo, da smo preveč zaposleni z domačimi prepri in da se s tem olajšuje politika, kateri bi Anglija v drugih okoliščinah ugovarjala, če so nadalje ljudje, ki menijo, da nas je moči zbrisati z evropskega zemljevida, ker imamo doma težave, tedaj bodi tem ljudem povedano, da popolnoma napačno sodijo o bitutke angleškega naroda in patriotizem opozicije, naj je ta opozicija liberalna ali konservativna."

Hišne preiskave.

Pariz, 28. julija. Včeraj je policija napravila hišno preiskavo v uredništvu lista "Guerre Sociale" in v stanovanjih desetih revolucionarjev, ter je zaplenila mnogo antimilitarističnih spisov. Revolucionarja Meo in Goldschild sta aretirana. Policija zasleduje tudi urednika Almereyda, ki je izginil iz Pariza. (Vzrok je našim čitateljem znan.)

Položaj v Perziji.

Teheran, 28. julija. Novo ministstvo, kateremu je na čelu Samsam es Saltaneh je demokratično. Samsam es Saltaneh, brat bahijskega vodje Sardar Asada, je bil v prejšnjem kabinetu vojni minister in je odposlal prvo vojaško ekspedicijo proti Mohamed Aliju v Astrabad. "Odbor za javno varstvo" se je ustanovil po njegovem priporočilu. Obramba glavnega mesta je izročena policijskemu poveljniku Jafremu.

Teheran, 28. julija. Vest iz Sahruda pravi, da so v Turkmeni popolnoma opustošili mesto. Druga še nepotrjena vest pravi, da je Mohamed Ali zavzel mesto.

Povodnji na Kitajskem.

Sangaj, 28. julija. V dolini Jangtsakjanga so velikanske povodnji. V Hankavu ni bilo tako visoke vode, kar se spominjajo ljudje. Jezero Tungting je stopilo čez bregove ter preplavilo vso okolico. Mnogo vasi in polja je uničenih. Voda nosi cele hiše, na strehah pa sede ljudje, ki so se hoteli rešiti pred vodo, in si ne morejo pomagati.

Alžirski roparji obsojeni na smrt.

Pariz, 28. julija. Vojno sodišče za južnozahodni Oran v Alžiriji je obsodilo štiri domaćine na smrt, ker so dolgo strahovali vso okolico in sistematično napadali španske koloniste.

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. - Stari trg št. 8.

Odgovorni urednik Fran Bartl.
Izšla in založila Založba Zorja.
Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Malo reklame

Veliko izbire

A. & E. Skaberné
Ljubljana, Mestni trg 10

Nizke cene

Zapomni ne zabi:

Bolan ali zdrav,
Le „FLORIAN“ rabi,
Želodcu bo prav!

je krepčilo želodca,
potrebno v vsaki skrbni hiši!

Ljudska kakovost liter K 2.44.
Kabinetska kakovost „ „ 4.80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Sprejme se spreten

-kamnosek-

v stalno delo pri

Josip Cihlař

tvornica cementnih izdelkov v Ljubljani.

Gostilna Sojer

v Dravljah št. 30 pri Ljubljani

se priporoča za obilen obisk: — Toči se
Gössovo marčno pivo

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir.

Kg. sivga dobrega, pu-
ljenega 2 K; boljsega
2.40 K; prima polbelega
2.80 K; belega 4 K; be-
lega puhačega 5.10 K;
velefinega sušenobelega,
puljenega 6.40 K; 8 K;
puha sivga 6-7 K; be-
lega, finega 10 K; naj-
finejši prsti puh 12 K.
Naročila od 5 kg na-
prej franko.

Zgotovljene postele iz gostonitnega rde-
čega, modrega, be-
lega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga,
120 cm široka, z dvema glavicama, 80 cm dolgi,
60 cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovit-
nim puhačim perjem 16 K; napol puh 30 K; puh
24 K; posamezne pernice 10, 12, 14 in 16 K, z glav-
nice 3, 3.50 in 4 K. Pernica 200 cm dolga, 140 cm
šir. 13, 14.70, 17.80, 21 K, z glavnicama, 90 cm dolga,
70 cm šir. 4.50, 5.20 in 5.70 K, spodnja pernica iz
močnega, črtastega, gradla, 180 cm dolga, 116 cm
široka 12.80 in 14.80 K. Razpošilja se po povzetju,
od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za
neugajajoče se vrne denar. Natan. cen. gratis in fr.
S. Benisch, Dešenice 758, Češko.

Danes in vsaki dan
v park-hotelu

TIVOLI

po dva koncerta Slovenske
Filharmonije.

Začetek ob 1/2 4. pop. in ob 1/2 8. zvečer.

Vstop prost.

Gostilna pri Rusu

Marija Terezija cesta št. 8

priporoča sl. občinstvu dobro belo in
rudeče bizeljsko vino, sveže Dreher-
jevo pivo, kakor gorka in mrzla jedila
— po primernih nizkih cenah.

skladišče oblek domačega izdelka za
gospode in dečke. — Velika izbira tu- in ino-
zemskega blaga za obleke po meri. —
Solidna postrežba. — Vedno nizke cene.

Cene primerne, dobra in točna postrežba.

Restavracija Narodni dom
v Ljubljani.

Cenjenim izletnikom kakor tudi domačinom dne 6. avgusta 1911
vljudno naznanjam, da se bo ta dan točilo kakor običajno iz-
vrstno pivo Delniške družbe Žalec-Laški trg,
dober naraven dolenski cviček in beli riz-
ling. Oskrbel bom tudi dobro gorko kuhinjo.

Za mnogobrojen obisk se vljudno priporočam

Emil Keržišnik, restavrater.

Krasen vrt. — Cene razvidne iz cenikov.

Gramofone FR.KS.KASPER

najboljše vrste po naj-
nižji ceni avtomatične,
posebno za gostilničarje
pripravne priporoča

Ivo Bajželj

Ljubljana, Marije
Terezije cesta št. 11
(Kolizej)

Ravnokar so došle naj-
novejše slovenske plo-
šče a K 3.50. 1000 igel
K 2.—.

Ljubljana, Vegova ul., v bližini realke.

Zaloga raznega pohištva,

hišnih oprav za spalne in jedilne sobe, vseh
vrst tapciranega pohištva, naslanjačev, otoma-
nov, kakor tudi pisarniških oprav, dalje raz-
ličnih platnenih in lesenih rolo, žaluzij in že-
lezni valjčnih zastorov. — Velika množina
izgotovljenih oprav za spalne in jedilne sobe
vedno v zalogi.

Priznalna pisma, ceniki in vzorci na poljubno
razpolago.

Restavracija pri Perlesu

Ljubljana, Prešernova ulica 9, poleg glavne pošte

priporoča se sl. občinstvu za obilen obisk. Društvam so na razpolago
sobe, salon in vrt za shode, sestanke in razne veselice. Keglišče se
odda za vsaki čas družbam.

Z odličnim spoštovanjem

Marija Petan.

Milko Krapeš, urar in trgovec, zaprisežen
cenilec v Ljubljani, Jurči-

Zahtevajte najnovejši ilustrovani cenik, ki je
ravnokar izšel in ga pošiljam poštne prost. čev trg št. 3. - - - - -

Delniška družba pivovarna „Union“

v Spodnji Šiški pri Ljubljani

priporoča svoje izborno

- marčno, dvojno marčno in izvozno pivo -

Telefon št. 53.

v sodčkih in steklenicah.

Telefon št. 55.

Pivovarna Göss del. dr.
preje Maks Keber v Gössu

Zaloga v Spodnji Šiški

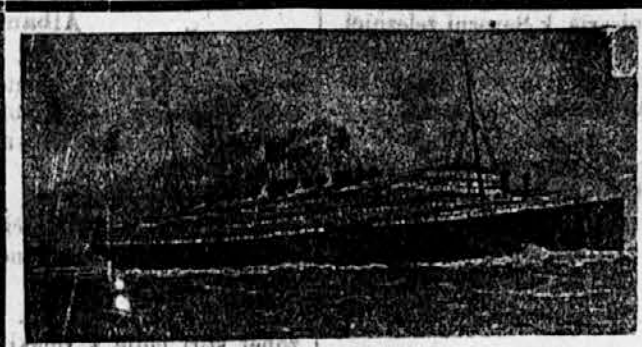
priporoča svoja piva
najboljše kakovosti v
sodcih in steklenicah

Potniki v severno in južno Ameriko

vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst-Newyork, Buenos Aires-Rio de Janeiro

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vrtnicama, električna raz-
svetljavo, brezčimnim brzojavom, na katerih je za vsakega po-
nika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom,
sveži kruh, posteljo, kopej itd.

Odhod parnikov:

V sev. Ameriko vsako soboto, v južno Ameriko vsakih 14 dni.

Vsakavrstna pojasnila dajo drage volje brezplačno pri glavni
agenturi za Kranjsko, Stajersko in Koroško:

Simon Kmetetz, Ljubljana, Kolodv. ul. 26.